

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
Одељење у Новом Саду
III -7 Уж 307/22
Дана 18.04.2022. године
БЕОГРАД

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Наде Балешевић, председника већа, Весне Слијепчевић и Весне Мартиновић, чланова већа, са судским саветником Милошем Бакалићем, записничарем, одлучујући о жалби Групе грађана МОРАМО - АКЦИЈА – Еколошки устанак- Ћута -Не давимо Београд, чије је овлашћено лице за заступање Небојша Зеленовић заступа пуномоћник Миња Ђокић, адвокат из Београда, Љубомира Ивковића Шуце 20/15, поднетој против решења Републичке изборне комисије, 02 број: 013-1205/22 од 13.04.2022. године, у предмету заштите изборног права, на нејавној седници већа одржаној дана 18.04.2022. године, у 18,00 часова, донео је

ПРЕСУДУ

Жалба се **ОДБИЈА**.

Образложење

Ожалбеним решењем, тачком 1. диспозитива, одбијен је, као неоснован, приговор жалиоца број: 013-1205/22 од 10.04.2022. године против решења Изборне комисије градске општине Земун број 013-159/22 од 07.04.2022. године. Првостепеним решењем од 07.04.2022. године у ставу I диспозитива одбијен је захтев проглашене изборне листе кандидата за Народне посланике за поништавање гласања на бирачком месту број 75, као неоснован; у ставу II диспозитива наведено је да се ово решење објављује на веб презентацији Републичке изборне комисије и у ставу III диспозитива је одређено да ово решење ступа на снагу даном доношења.

Жалбом, поднетом Управном суду електронском поштом, дана 15.04.2022. године у 13,17 часова, жалилац оспорава законитост решења Републичке изборне комисије, број: 013-1205/22 од 13.04.2022. године, због битне повреде правила управног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Наводима жалбе указује да је дана 06.04.2022. године у 18,55 часова благовремено поднео захтев за поништавање гласања на бирачком месту 75 Земун, који је Изборна комисија градске општине Земун одбила, са образложењем које се у битном састоји од тврдње да жалилац није указао на било какву неправилност у раду бирачког одбора, због чега комисија сматра да је бирачки одбор на наведеном бирачком месту резултате гласања утврдио у складу са законом. Републичка изборна

комисија је, одлучујући о благовременом приговору жалиоца од 10.04.2022. године, приговор одбила, са образложењем да се, иако је жалилац као доказ приложио јавну исправу, она ипак не може сматрати доказом неправилности у поступку, јер се не указује на кршење изборне процедуре. Додаје да Републичка изборна комисија заступа став да се састав делегације бирачког одбора, који је требало да спроведе гласање ван бирачког места Земун 75, није могао утврдити на основу расположивих доказа, као и да садржај видео записа на USB меморији, коју је жалилац доставио, није од значаја за одлучивање због правила о забрани неовлашћеног снимања и фотографисања дешавања на бирачком месту. Такође, истиче да је РИК учинио озбиљан процесни пропуст када је, у уводном делу другостепеног решења, као активно легитимисану странку, навео “МОРАМО-ЗА ДОБАР ГРАД-Не даavimo Београд-АКЦИЈА-Еколошки устанак-Ћута-избор за нашу општину-платформа Солидарност-Форум Рома Србије” што је група грађана која је формирана ради учешћа на изборима за одборнике Скупштине града Београда, док је приговор од 10.04.2022. године поднео подносилац проглашене изборне листе кандидата за народне посланике - жалилац “Група грађана МОРАМО – АКЦИЈА - Еколошки устанак – Ћута - Не даavimo Београд”. Сматра да је оспорено решење незаконито и због тога што Републичка изборна комисија није уважила чињеницу да се инцидент, поводом којег је поднет захтев и приговор, одиграо приликом гласања ван бирачког места. С тим у вези истиче да је члан бирачког одбора Горан Јакимов застрашивао члана бирачког одбора Ђорђа Трајковића позивањем тзв. “мобилног тима”. Сем тога, члан бирачког одбора Горан Јакимов је физички напао члана бирачког одбора Ђорђа Трајковића, што је за резултат имало то да се гласање ван бирачког места одигра у присуству два повереника бирачког одбора. С тим у вези указује да је током целог поступка указивао на чињеницу да је гласање ван бирачког места 75 Земун спровела “крња” комисија повереника бирачког одбора (Горан Јакимов и његова девојка), уместо законом прописана три члана (нема доказа да је оправдано одсутног Ђорђа Трајковића неко заменио). По мишљењу жалиоца, у прилог тврдњи да је гласање ван бирачког места настављено упркос инциденту и томе да је члан бирачког одбора Ђорђе Трајковић био одсутан (због неговања физичких повреда и давања изјаве у полицијској станици) сведочи управо записник о раду бирачког одбора, у коме је, у пољу под ред. бр. 13 и 13.1. наведено да је број бирача који је гласао ван бирачког места 19 и да је број попуњених и потписаних потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места, такође 19, због чега је угрожен легитимитет гласања. Цитира члан 96. став 3. Закона о избору народних посланика и указује да, насупротив ставу Изборне комисије градске општине Земун да је бирачки одбор исправно утврдио резултате гласања, жалилац сматра да је повреда правила о гласању ван бирачког места довела до тога да се на бирачком месту 75 Земун не могу утврдити резултати гласања, што је законски основ за ех officio поништај избора на том бирачком месту сходно члану 110. став 2. Закона о избору народних посланика. Такође, сматра да није исправно рестриктивно и формалистичко тумачење чл. 105. и 114. ЗИМП на којем РИК инсистира у другостепеном решењу. Налази да се не чини разумним објашњење да Републичка изборна комисија заправо не поклања веру другим материјалним доказима само из разлога што у записнику нису наведене примедбе, јер службена белешка полиције сведочи о томе да је Ђорђе Трајковић био физички нападнут, а видео снимак који је приложен уз приговор, да је био спречен да унесе примедбе у записник. Службена белешка сведочи и о томе да је двочлана комисија повереника бирачког одбора наставила са спровођењем гласања ван бирачког места у одсуству Ђорђа Трајковића (који је био у полицијској станици где је пријавио инцидент), а записник је доказ о тврдњи да је гласање ван бирачког места довршила “крња”

комисија, будући да нема доказа о томе да је Ђорђа Трајковића било ко заменио. Позива се на члан 159. став 1. ЗИНП, који упућује на сходну примену ЗУП-а, и сматра да то што је ЗИНП прописао садржину записника не значи да су забрањена друга доказна средства и да је Републичка изборна комисија била дужна да правилно и истинито утврди чињенице и размотри доказе који говоре супротно од онога што је формално написано и заокружено на формулару записника. Налази да Републичка изборна комисија грешки у тумачењу члана 98. став 3. тачка 2. Закона о избору народних посланика из које се закључује да је намера законодавца била да се спречи неовлашћено давање обавештења о дешавањима на бирачком месту, а да се насупрот томе, ситуација у којој члан бирачког одбора жели да документује неправилност на бирачком месту или да обезбеди доказ о постојању кривичног дела на бирачком месту не може сматрати неовлашћеним, нити супротним закону. Другим речима, USB меморија је валидан доказ у овом поступку који је РИК морао да изведе. С обзиром на изнете разлоге, жалилац предлаже да Управни суд поништи решење Републичке изборне комисије 02 број: 013-1205/22 од 13.04.2022. године, поништи гласање на бирачком месту 75 Земун и наложи да се у законском року понови гласање на том бирачком месту. Такође, тражи да му се надокнаде трошкови поступка за припремање жалбе у износу од 33.000,00 динара по АТ.

У одговору на жалбу, који је Републичка изборна комисија доставила Управном суду дана 16.04.2022. године у 15,00 часова, Републичка изборна комисија је оспорила наводе жалбе у целости, истичући да сматра да је ожалбено решење законито и у свему је остала код навода из образложења тог решења. Посебно је истакла да је у уводу и првом ставу образложења ожалбеног решења начињена грешка у навођењу назива подносиоца изборне листе као подносиоца приговора, тако што је уместо Групе грађана МОРАМО-АКЦИЈА-Еколошки устанак- Ћута-Не давимо Београд, подносиоца изборне листе кандидата за народне посланике, наведен назив Групе грађана МОРАМО-ЗА ДОБАР ГРАД-Не давимо Београд-АКЦИЈА-Еколошки устанак-Ћута-Избор за нашу општину-Платформа Солидарност-Форум Рома Србије, подносиоца изборне листе кандидата за одборнике Скупштине града Београда, при чему је тачно наведено име лица преко којег је приговор поднет у име Групе грађана МОРАМО-АКЦИЈА-Еколошки устанак- Ћута-Не давимо Београд. Предложила је да суд жалбу одбије као неосновану.

Одлучујући о жалби, која је допуштена, изјављена од овлашћеног лица и благовремена, на основу члана 156. став 1. Закона о избору народних посланика ("Службени гласник РС", број 14/22), оценом ожалбеног решења, навода жалбе, одговора на жалбу и свих списа ове изборне ствари, Управни суд је нашао да жалба није основана.

Из списка предмета и образложења ожалбеног решења произлази да је жалилац, дана 10.04.2022. године у 13,53 часова, Републичкој изборној комисији непосредно поднео приговор против решења Изборне комисије градске општине Земун број 013-159/22 од 07.04.2022. године због неправилности током спровођења гласања на изборима за Народне посланике одржаним 03.04.2022. године, који је у Републичкој изборној комисији заведен под ознаком 02 број 013-1205/22 . Наведеним приговором подносилац је указао да је на дан одржавања избора, 03.04.2022. године, око 13,10 часова, члана бирачког одбора са бирачког места 75 у Земуну, Ђорђа Трајковића

(испред коалиције “Морамо”), приликом изласка на терен за гласање ван бирачког места у Улици Бертранда Расела, физички напао члан истог бирачког одбора Горан Јакимов (испред Српске напредне странке), који је, незадовољан тиме што је Ђорђе Трајковић снимао неправилности које је уочио приликом гласања ван бирачког места, најпре позвао “мобилну екипу” са циљем застрашивања Ђорђа Трајковића, а затим га шутнуо у руку и тако му избио мобилни телефон из руке, затим неовлашћено одузео и обрисао поједине податке са апарата, док су тзв. “мобилну екипу” чинила два непозната мушкарца која су у Улицу Бертранда Расела дошла моторним возилом “Alfa Romeo” караван, регистарских ознака BG 1799 – SK. Приговором је даље указано да је члан бирачког одбора Ђорђе Трајковић инцидент пријавио полицији, а да је члан бирачког одбора Горан Јакимов са повереницом бирачког одбора која је његова девојка (без члана бирачког одбора Ђорђа Трајковића) наставио са спровођењем гласања ван бирачког места, а по окончању гласања, члану бирачког одбора Ђорђу Трајковићу председница бирачког места није дозволила да унесе примедбе на записник о раду бирачког одбора. Цитирајући одредбе члана 96. став 3. и члана 107. ст. 1. до 3. Закона о избору народних посланика, подносилац закључује да је застрашивање и физички напад на члана бирачког одбора Ђорђа Трајковића био усмерен управо ка томе да он буде уклоњен из процеса контроле гласања ван бирачког места. Додао је да у прилог тврдњи да је гласање ван бирачког места настављено упркос инциденту и томе да је члан бирачког одбора Ђорђе Трајковић био одсутан (због неговања физичких повреда и давања изјаве у полицији), сведочи и записник у коме је, у пољу под ред. бр. 13 и 13.1 наведен број бирача који је гласао ван бирачког места 19 и да је број попуњених и потписаних потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места, такође 19. Навео је и да је, с обзиром на то да је гласање ван бирачког места спроведено са два, уместо са три члана, повређен члан 96. став 3. Закона о избору народних посланика тј. да је компромитован легитимитет резултата гласања. Подносилац сматра да је у питању неправилност током спровођења гласања која доводи у питање законом гарантована јемства представника опозиционе изборне листе у бирачком одбору, као и законитост и легитимитет изборног процеса на бирачком месту 75 Земун. Из наведених разлога, подносилац приговора је предложио да се поништи гласање на означеном бирачком месту.

Решавајући о поднетом приговору, Републичка изборна комисија је на седници одржаној дана 13.04.2022. године, након што је утврдила да је приговор благовремен, дозвољен и изјављен од стране овлашћеног лица, донела ожалбено решење. Према разлозима из образложења ожалбеног решења, Републичка изборна комисија је, претходно цитирајући одредбе члана 148, 149, 114. став 2, 115. став 1, 116. став 1. Закона о избору народних посланика, увидом у изборни материјал са бирачког места број 75 у Градској општини Земун, утврдила да је Општинска изборна комисија правилно поступила када је одбила захтев за понављање гласања на бирачком месту 75 у Градској општини Земун, с обзиром да је Изборна комисија градске општине Земун правилно утврдила да на бирачком месту 75 није било неправилности због којих би се гласање морало поништити, као и да околност на коју се приговором указује, чињеница физичког напада на члана бирачког одбора ван бирачког места и службена белешка овлашћеног лица Полицијске управе Земун не представља доказ о неправилности у поступку спровођења гласања, јер указују на основ сумње у постојање елемената бића кривичног дела или прекршаја, али не и кршења изборне процедуре, односно

неправилности у спровођењу Законом о избору народних посланика прописане процедуре гласања на бирачком месту, укључујући ту и процедуру гласања ван бирачког места. У складу са свиме изнетим, по оцени Републичке изборне комисије, нема основа за закључак да је на бирачком месту број 75 у Градској општини Земун учињена било каква неправилност која би била од утицаја на законитост изборног поступка, због чега је донета одлука као у диспозитиву ожалбеног решења.

Одредбама члана 96. Закона о избору народних посланика (“Службени гласник РС”, број 14/22) прописано је да бирачки одбор одређује своја три члана (повереници бирачког одбора) који су именовани на предлог различитих овлашћених предлагача да оду код бирача који гласа ван бирачког места, утврде његов идентитет, изврше проверу УВ-лампом и предају му потврду о изборном праву за гласање ван бирачког места (став 3.); када бирач који гласа ван бирачког места потпише потврду о изборном праву за гласање ван бирачког места, предаје је повереницима бирачког одбора, који му након тога спрејом обележавају кажипрст десне руке, односно други одговарајући ручни прст и уручују гласачки листић, збирну изборну листу и посебан коверат у који ће он ставити попуњен гласачки листић (став 4.).

Одредбама члана 148. Закона о избору народних посланика прописано је да подносилац проглашене изборне листе има право да у року од 72 часа од затварања бирачког места поднесе захтев за поништавање гласања на бирачком месту због неправилности током спровођења гласања (став 1.); о захтеву за поништавање гласања на бирачком месту одлучује локална изборна комисија, а о захтеву за поништавање гласања на бирачком месту у иностранству одлучује Републичка изборна комисија (став 3.).

Одредбом члана 149. став 1. истог закона прописано је да захтев за поништавање гласања на бирачком месту мора да буде разумљив и да садржи све оно што је потребно да би по њему могло да се поступи, а нарочито: означање органа који је надлежан да одлучи по захтеву; име презиме, ЈМБГ, место и адресу пребивалишта, број телефона и адресу за пријем електронске поште бирача ако је подносилац захтева бирач; назив проглашене изборне листе, назив подносиоца проглашене изборне листе и име, презиме, ЈМБГ, место и адресу пребивалишта, број телефона и адресу за пријем електронске поште лица које је овлашћено да заступа подносиоца проглашене изборне листе ако захтев подноси подносилац проглашене изборне листе; потпис подносиоца захтева; предмет захтева, а нарочито тачно означање бирачког места (назив општине, односно града у којем се налази бирачко место и број бирачког места) и тачан опис радње уз назначење ко је и када ту радњу предузео; чињенице на којима се заснива захтев и доказе.

Одредбом члана 114. став 2. истог закона прописано је да ако је приликом контроле записника о раду бирачког одбора коју врше чланови и заменици чланова Републичке изборне комисије и локалних изборних комисија, као и приликом контроле записника о раду бирачког одбора по узорку констатовано да постоји неправилност која је разлог да се гласање на бирачком месту поништи по службеној дужности, локална изборна комисија доноси решење којим поништава гласање на бирачком месту.

Одредбом члана 115. став 1. истог закона прописано је да локална изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим констатује да се на одређеном бирачком месту не могу утврдити резултати гласања: ако гласање на том бирачком месту није одржано или ако је прекинуто, а није настављено; ако не добије записник о раду бирачког одбора; ако достављени записник о раду бирачког одбора нису потписала најмање три члана бирачког одбора; ако постоје грубе логичко-рачунске грешке у попуњавању записника о раду бирачког одбора које се нису могле отклонити ни након увида у целокупни изборни материјал са бирачког места.

Одредбом члана 116. став 1. истог закона прописано је да локална изборна комисија по службеној дужности доноси решење којим поништава гласање на бирачком месту ако утврди: да је број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја бирача који су изашли на изборе; да је бирачки одбор омогућио да гласа лице које није уписано у извод из бирачког списка; да у гласачкој кутији нема контролног листа, односно да контролни лист није попуњен или да га није потписао први бирач и бар један члан бирачког одбора; да је збир броја неупотребљених гласачких листића и броја гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја гласачких листића које је примио бирачки одбор.

Код утврђеног чињеничног и правног стања ствари, према оцени Управног суда, правилно је поступила Републичка изборна комисија када је ожалбеним решењем одбила, као неоснован, приговор налазећи да подносилац приговора није указао на било какву неправилност у раду бирачког одбора на спровођењу гласања на изборима за Народне посланике на бирачком месту број 75 у Градској општини Земун, која би, како је наведено у приговору, довела у питање законитост изборног процеса. Правилно је закључивање Републичке изборне комисије да околности, на које се у приговору указује, не представљају основ за поништавање гласања на бирачком месту, јер наведене околности указују на основ сумње у постојање елемената бића кривичног дела или прекршаја, али не и кршења изборне процедуре, као и оцена Републичке изборне комисије да Изборна комисија градске општине Земун није била у обавези да изводи доказе у циљу утврђивања чињеница о постојању физичког напада ван бирачког места и његовог утицаја на изборни поступак.

Управни суд је ценио наводе жалбе да је ожалбено решење донето уз битне повреде правила управног поступка, на основу погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и уз погрешну примену материјалног права, па је нашао да су неосновани, будући да то не произлази из ожалбеног решења и достављених списка предмета, при чему се у жалби не указује у чему се састоје битне повреде правила поступка и погрешна примена материјалног права, нити се достављају докази који би поткрепили те тврдње.

Цењени су наводи жалиоца којима у жалби, као и у поднетом приговору, износи тврдње о неправилности у раду бирачког одбора приликом спровођења гласања ван бирачког места, па је суд нашао да су неосновани. Ово стога што се из записника о раду бирачког одбора на спровођењу гласања за избор народних посланика на бирачком месту 75 у Градској општини Земун види да је 19 бирача гласало ван бирачког места, колико се потписаних потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места и

налази у изборном материјалу. Наведени записник су потписали председник бирачког одбора и 6 чланова или заменика чланова, при чему у рубрици 15 нису наведене примедбе на поступак спровођења гласања на бирачком месту, па како уз жалбу нису приложени докази који би довели у сумњу наведене околности, суд је ове наводе оценио неоснованим.

Без утицаја на другачију оцену законитости ожалбеног решења је и навод жалбе да је подносилац доставио на USB меморији видео снимак као доказ да председница бирачког одбора није дозволила да подносилац приложи примедбе уз записник, имајући у виду да се исти не би могао користити као доказ сходно одредби члана 98. став 3. тачка 2) Закона о избору народних посланика, према којој се неовлашћено снимање и фотографисање дешавања на бирачком месту сматра нарушавањем реда на бирачком месту који представља и основ за прекид гласања.

Неосновани су наводи жалбе да је Републичка изборна комисија учинила озбиљан процесни пропуст тиме што је у уводном делу ожалбеног решења као активно легитимисану странку означила "МОРАМО - ЗА ДОБАР ГРАД - Не давимо Београд- АКЦИЈА - Еколошки устанак - Ћута - Избор за нашу општину - Платформа Солидарност - Форум Рома Србије", што је група грађана која је формирана ради учешћа на изборима за одборнике Скупштине града, а приговор је поднео подносилац проглашене изборне листе "Група грађана МОРАМО – АКЦИЈА - Еколошки устанак- Ћута - Не давимо Београд". Ово стога што је у уводу ожалбеног решења означено да је одлучивано о приговору подносиоца изборне листе Групе грађана МОРАМО - ЗА ДОБАР ГРАД - Не давимо Београд - АКЦИЈА - Еколошки устанак - Ћута - Избор за нашу општину - Платформа Солидарност - Форум Рома Србије, из чега произлази да постоји идентитет подносиоца приговора и лица о чијем је приговору одлучено, с обзиром да је група грађана подносилац наведене изборне листе.

Суд је ценио и наводе жалбе којима се указује да је Републичка изборна комисија, сходном применом Закона о општем управном поступку, била дужна да правилно и истинито утврди чињенице и размотри доказе који говоре супротно од онога што је формално написано и заокружено на формулару записника, па је нашао да су неосновани. Ово стога што је одредбом члана 159. став 1. Закона о народним посланицима прописано да се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак сходно примењују на одлучивање о приговору, што подразумева примену у поступку по приговору само оних одредаба и у оној мери која одговара правној природи изборног поступка.

Суд није посебно одлучивао о захтеву жалиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка заштите изборног права пред Управним судом, због тога што Законом о избору народних посланика питање накнаде трошкова није прописано. Чињеница да је одредбом члана 159. став 2. наведеног закона прописано да суд у поступку заштите изборног права сходно примењује одредбе закона којим се уређује поступак у управним споровима није од значаја за одлучивање о захтеву за накнаду трошкова жалбеног поступка заштите изборног права истакнутом у жалби, будући да Закон о управним споровима не садржи одредбе којима се регулише накнада трошкова спора, већ се приликом одлучивања о трошковима управног спора, према одредби члана 74. Закона о управним споровима, сходно примењују одредбе закона којим се уређује парнични поступак. Имајући у виду да се у

поступку заштите изборног права сходно примењују одредбе Закона о управним споровима, којима није регулисано питање накнаде трошкова који настану у том поступку по жалби пред Управним судом, то Управни суд није одлучивао о трошковима поступка заштите изборног права применом одредбе члана 159. став 2. Закона о избору народних посланика, нити се о трошковима могло одлучивати сходном применом одредаба Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС“, број 72/11... 18/20), јер се тај закон сходно примењује само на питања поступка која нису уређена Законом о управним споровима, али не и на питања која се тичу примене одредаба Закона о избору народних посланика. Како је одредбама Закона о управним споровима изричито прописано да се на питања поступка, у које спадају и трошкови управног спора, сходно примењују одредбе Закона о парничном поступку то, према налажењу суда, у поступку заштите изборног права нема законом прописаних услова да се одлучује и о трошковима спора иницираног жалбом пред Управним судом.

Управни суд је имао у виду захтев подносиоца жалбе да суд мериторно реши ову изборну ствар, па је с обзиром да је жалбу одбио, нашао да за такав начин одлучивања нису испуњени услови.

На основу изнетих разлога, налазећи да ожалбеним решењем није повређен закон на штету жалиоца, Управни суд је применом одредбе члана 40. став 2. Закона о управним споровима (“Службени гласник РС” број 111/09), која се сходно примењује на основу одредбе члана 159. став 2. Закона о избору народних посланика, одлучио као у диспозитиву пресуде.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ

Дана 18.04.2022. године, у 18,00 часова, III-7 Уж 307/22

Записничар
Милош Бакалић, с.р.

Председник већа-судија
Нада Балешевић, с.р.

МК

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

